

ihaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljeni pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četverstolpne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

St. 23.

V Gorici, v soboto dne 22. marca 1913.

Leto XIV.

Gospod je resnično vstal!

(Luka 24. 34.)

In zopet so zadoneli glasovi veličnočne pesmi, zopet so se oglašili zvonovi po vaseh in mestih in naznanili, da praznujemo spomin na oni znameniti dan, ko je Gospod podal dokaz resnice za svoje nauke in trditve, katere so mu hoteli razni pismouki izpodbiti in izpodkopati njegov upliv. To dejstvo je pa jasno pokazalo, da je nauk, ki ga je Kristus naučil, res sama čista in neizpodbitna resnica, ker izvira iz Boga, iz večne Resnice. Farizeji in pismouki so pričakovali, da bodo zmagali oni nad Kristusom, ker so se nadejali, da bo z Njegovo smrtjo končano tudi Njegovo učenje in Njegovi nauki, a bridko so se zmotili. Kar je Gospod zatrdil pred svojo smrtjo, to se je tudi zgodilo: resnično je vstal — suscitatus est Dominus vere — in se prikazal Simonu. To dejstvo stoji trdno in sigurno kakor skala, na katero je sezidana Gospodova Cerkva. Resnično je vstal in s tem podal jasen in očiten dokaz, da je vse to, kar je on učil, tudi čista in jasna resnica. — Ako bi Gospod ne bil vstal tretji dan po svoji smrti, tedaj bi se lahko reklo, da Njegov nauk ni bil pravi, da je učil krivo in sleparil narode, toda s Svojim vstajenjem je za vekomaj potrdil in dokazal pristno resnico vseh svojih naukov.

In Kristus ni učil samo za nekateri, ampak za ves vesoljni svet. Njegovi nauki so edino zveličavni za vse dežele in vsa ljudstva. Ker pa slonijo ti nauki na neizpodbitni, dokazani večni Resnici, so seveda merodajni tudi za nas in za naše čase, merodajni ravno radi svoje resničnosti za vse naše privatno in tudi javno življenje.

Vsakdo spoštuje moža, ki govori resnico, ki živi pošteno po naukih Gospodovih. Bodisi mlad ali star, tega ali onega spola, vsak se nam priklupi, kdor je uravnal svoje življenje po naukih Onega, ki je rekel: Jaz sem pot resnice! Tu ni laži in hinavstva, tu je vse le ena velika, jasna odkritost. Naj si bo že človek v tem ali onem položaju, poštena, odkrita beseda velja še največ. Na tej podlagi urejeno življenje ima resničen smisel ne samo za dotičnika, ampak tudi za njegove bližnje. Tak mož bo značaj, tak mož bo vedno biser za narodno in versko stvar in na njegovo resnicoljubnost lahko zidamo v vsaki sili. Pomen in važnost tega pojma, ki ga nam je Kristus sam s Svojem častitljivim vstajenjem pred vsem svetom potrdil in predložil moramo imeti vedno pred očmi, kajti ako naše življenje ni v soglasju z večno Resnico, potem nimamo pravega namena ne v posvetnem ne v posmrtnem oziru. In zato, ker je Gospod sam zaščitnik resnice, zato bomo tudi mi tako uredili svoje ravnanje, da bo vedno odgovarjalo temu velikemu, verskemu idealu, katerega nam je pokazal in potrdil sam Kristus.

In javno življenje? Tudi tukaj veljajo besede: Gospod je vstal resnično, tudi tukaj so verske norme ravno tako važne kot v zasebnem krogu. Kristus je s Svojim vstajenjem podal najtrdnjejši temelj svojim naukom in ta temelj stoji trdno še danes kakor pred stoletji in bo stal na veke. In ako je ta temelj večna Resnica, tedaj mora biti ta temelj mero-

dajen za vse dejanje in nehanje vesolnega človeštva. Resnice iščemo povsod, in če smo jo našli, je ne bomo zavrgli, ampak ji dali odlično mesto. Zato je čisto nes pametna trditev, da je javno življenje popolnoma svobodno vsakih verskih dolžnosti in obveznosti. Ako je Kristus Resnica, tedaj moramo biti zadovoljni, da zidamo stavbo našega javnega, državnega in družabnega življenja na tem temelju. In Kristus je Resnica, tedaj je logično, da temelji vse naše delovanje na tej Resnici. Ena sama je večna Resnica in še to hočejo nekateri zavreči, pahnujejo jo v stran in ji odreka vsako veljavo. To je naravnost nesmisel, kajti le tedaj bomo lahko dosegli kak uspeh, ako zidamo na temelju, ki ga je postavil Kristus. Ako se naše javno življenje ali politično delovanje od strani od tega temelja, tedaj ni več gotovosti, da bo rodilo kak plemenit sad. Zmote se bodo pojavile in znešnje bodo zamorile težnje človeškega duha, ker brez prave podlage ne moremo zidati stavbe.

Ako te slavnostne dni, ko praznujemo praznik vstajenja našega Gospoda, premišljujemo nekoliko globlje pomen in važnost tega dogodka, tedaj pač uvidimo, da je Kristus s Svojim resničnim vstajenjem položil nekako krono Svojim naukom, podal jim je pečat resnice. Resnica božja je tedaj oni temelj, ki vzdržuje Kristusove nauke, ki jim daje moč, da se širijo od roda do roda, od veka do veka, iz večnosti v večnost. In ta Resnica, ki je Gospod sam, vzdržuje stavbo svetovnega bitja in živja, kajti brez Njega ni življenja. Samo ob sebi je tedaj razumljivo, da je tudi za vsakega posameznika in za svetovna ljudstva edino Kristus Gospod temelj in podlaga, na kateri se razvija vse duševno in telesno življenje. Ker je Gospod resnično vstal, nam je stem zapustil trden in jasen dokaz, da izven Njega ni resnice. In ker je Resnica le ena, tedaj je naša sveta dolžnost, da uredimo vse svoje domače in javno življenje na temelju te edine in večne Resnice. Na ta način bomo tudi mi vstali in pognali novo zelenje in cvetje, ki bo ob svojem času rodilo plemenit in dober sad, ki bo daleč okoli pričal, da se je tudi naše ljudstvo prenovilo v Gospodu.

Urnava naših voda.

V četrtek, dne 13. t. m., se je sešla komisija za urnavo Soče, Vipave in Tera pri c. kr. namestništvu v Trstu, da določi delavni program za drugo dobo tega velikega podjetja, to je za čas od 1. aprila do konec meseca septembra.

Komisija je sklenila, da si ogleda najprej vže v prvi dobi dovršena dela, kar se je zgodilo vže istega dne popoldne. Drugi dan 14. t. m. si je ogledala one objekte, ki se morajo izvršiti v tej dobi v Furlaniji, in 15. t. m. projektirana dela v gorenjem toku Soče od Tolmina do Kobarida.

V zimskem polletju od 1. oktobra do konec meseca marca se je urnavala Soča ob izlivu Vipave pri Sovodnjah, delo, ki je stalo nad 120.000 K, pri Zdravščini in Gradišči, na različnih točkah v Furlaniji, na Teru in pri Tolminu. Za urnavo hudournikov, za katero je bilo na razpolago 80.000 K, je bilo vreme v letošnjem zimskem času zelo neugodno in je bilo mogoče izvr-

šiti le malo projektiranih del. Urad za urnavo hudournikov v Beljaku se je moral omejiti večinoma le na preskrbitev materiala za ta dela.

Od zneska 80.000 K, odmerjenega za urnavo hudournikov v prvi dobi, je ostalo neporabljenih približno 70.000 kron, katerim se je dodal še novi znesek 60.000 K, tako da je v ta namen na razpolago za poletno dobo skupaj 130.000 K. O uporabi prve svote smo vže svoj čas poročali, na novo pride v poštev urnava Malovaškega potoka pri Bovecu, za katero je proračunjenih 15.000 kron, za urnavo Bele pri Brezinju 10.000 K in za urnavo gorenjega dela Idrije od Dolenj navzgor znesek 26.000 K. Za nepredvidene potrebe je v računu 8.500 K, skupaj torej 69.500 kron.

V gorenjem toku Soče se mora urediti obrežje na desnem bregu Soče pri Volčah, za katero delo je proračunjenih 10.000 K, začeti se mora urnava Soče na levem bregu pri vasi Ladri (5000 kron), pri Libušnjem (5000 K) in pri kamnem (10.000 K). Vrh tega prejme zalog za urnavo naših voda 4000 K od zneska 7000 K, ki bi prišel na razmena občine Idrijsko in interesentov za vže izvršeno urnavo hudournika Drganjšček.

Ekspozitura v Gradišču je dobila nalog, da priredi potrebne načrte za urnavo Soče pri Sovodnjah, in komisija za urnavo voda ji je dala v to svrhu za sedaj znesek 15.000 K na razpolago.

Urnava Soče ob izlivu Vipave je skoraj vže dovršena. Da se delo povsem spopolni, je komisija določila za to dobo še 5000 K.

Odredilo se je, da si ogleda posebno za to določena komisija načrte za regulacijo Vipave na lieu mesta Ta komisijonalni pregled se bo vršil tekom meseca maja t. l. Za muina obrambna dela v Vipavski dolini ima gradiščanska ekspozitura na razpolago za to poletno dobo 8.000 K.

Do sedaj je imela ekspozitura v Gradišči nalog izvrševati in nadzirati le dela v dolenjem toku Soče do Gorice. Na predlog zastopnikov deželnege odbora se je razširil ta delokrog tudi na gorenji del Soče in na Vipavsko dolino, tako da bode vse delo pod istim nadzorstvom.

Z veseljem konstatiramo, da si je pridobil g. nadinženir Hasler, voditelj ekspoziture v Gradišči, občno priznanje za njegovo neumorno delovanje v svrhu urnave naših voda ne le pri svojih predpostavljenih činiteljih, marveč tudi drugod, posebno tudi pri ljudstvu, kjer je imel priliko pokazati svojo spretnost in marljivost na tem polju. Zato nas veseli, da se je tudi njemu izročilo vodstvo regulacije Vipave in Soče v gorenjem toku.

V tej dobi bo na razpolago, deloma vsled neporabljenih svot prve dobe, deloma na novo dovoljenih zneskov, okroglih 350.000 K. Od teh pobere režija in razširjenje stavbnega skladišča v Gradišči 27.000 K, drugo se uporabi za gori navedena dela in ostanek za popolnoma in nova dela pri Fari, Zdravščini, Kazeljanu, Makorini itd.

Vse to je pa še odvisno od tega, ali odobri tudi c. kr. ministerstvo navedene odredbe komisije, o čemur ne more biti skoro dvoma, ako bi temu ne nasprotovali izredni politični odnošaji.

Javni ljudski shod v Šmartnem.

V nedeljo dne 16. t. m. se je zbralo v prostorni sobani ljudske šole v Šmartnem znamenito število občinskih zastopnikov in drugih mož, ki jih je iz raznih brislih strani privabilo zanimanje za avtomobilno zvezo med Gorico in Korminom po Brdih. Kojščanski župan, g. Fran Obljubek je uljudno pozdravil zbrano občinstvo in mu predstavil g. državnega poslanca, sod. svetnika Fona in poročevalca o edinem predmetu dnevnega reda, g. Ernesta Klavžarja, dež. uradnika v p.

Soglasno za predsednika izvoljeni g. Obljubek se je zahvalil zborovalcem za izkazano čast, spregovoril nekoliko o namenu in pomenu današnjega shoda in podelil besedo poročevalcu Klavžarju.

„Čas je denar“, je začel ta svoje poročilo, — »vse hoče dandanes naglo opraviti svoja opravila in s primernimi občili kolikor mogoče skrajšati daljave na suhem, na vodovjih in v zraku. Živimo v dobi železnic, parobrodov in zrakoplovov in zdaj so znašli še avtomobile v znamenito olajšavo osebnega in blagovnega prometa. Briske občine so že pred leti vložile vsestransko vtemeljeno prošnjo za zgradbo železnice po Brdih; a, da si jo je deželni zastop prav krepko podpiral, ni bila še uslišana in kakor vse kaže, tudi ne bo v doglednem času. Krajevne razmere, grbasto ozemlje, lega med dvema železnicama, — a morda še bolj kritičen gospodarski položaj države se ustavljajo izvršitvi tega projekta. Zato so se zbrali zastopniki brislih občin v posvetovanje, ali bi ne kazalo, skrbeti za avtomobilno zvezo med Gorico in Korminom po Brdih. Spoznavši živo potrebo takega občila, ustanovili so pripravljalni odbor, ki naj bi ukrenil, kar je v ta namen potreba. Ta odbor mi je poveril nalogo, naj sestavim pravila društvu ali zadrugi, ki bi imela ustanoviti in vzdrževati nameravano avtomobilno zvezo. Premišljeval sem in se posvetoval z veččaki, kaj bi najbolje kazalo: Naj se loti podjetja družba (konsorcij), druga ali delniško društvo? In dozorelo je v meni spoznanje, da bi bilo najbolje, ako bi se zedinile vse briske občine v zadrugo, ki bi prevzela podjetje v svojo upravo. Podjetje je namreč obče koristno in velikega pomena za cela Brda; res je, da bode avtomobilna zveza posameznim občinam in vsem več koristila, kakor drugim; a na to oskosrčno stališče se ne smemo postaviti, da bomo korist merili na pedi in po tem merilu računali, koliko ima prispevati ta in koliko ona občina v ustanovno glavniico. Korist bodo imele vse občine od te zveze in tudi denarni dobiček od tega podjetja, to je gotovo. S tem, da se zložijo vse občine v društvo, odtegnejo podjetje zasebni špekulaciji; če se pa v ta namen ustanovi delniško društvo, zgodi se lahko, da pride podjetje že v nekaterih letih v tuje roke. Tembolj je želeli, da prevzamejo občine stvar v svoje roke, ker dokažejo s tem, da so vnete za blagor svojega ljudstva. Podjetje postane v njihovi upravi javno podjetje, ki ima tem večjo pravico do državne in deželne podpore. Občine so prosile za železnico, ki bi bila stala mi-

lijone; ker je niso dosegle, bodo pač lažje dosegle, da vlada prevzame glavno cesto po Brdih med Gorico in Korminom v svojo upravo, ali dovoli vsaj izdatno podporo za njeno korenito preuravnavo in za vzdrževanje vseh tistih cest, po katerih bodo občevali avtomobili. Saj je vlada dolžna skrbeti za priležno in varno občevanje na javnih cestah. Občinski zastopniki naj z dejanjem pokažejo, da znajo v duhu sedanjega časa zastopati koristi svojih občin, da so zares napredni in da se ne dajo po malenkostnih ozirih zapeljati na kriva pota.

Povsod, koder so do sedaj v več ali manj enakih ali podobnih razmerah uvedli avtomobile za prevažanje blaga in oseb, so z dosežanji vspehi zadovoljni tako v Bovcu, kjer vozijo že 4 avtomobili med Sv. Lucijoin Trbižem. Četamošnji strmi klanci ne ovirajo avtomobilnega prometa, ga tudi vasi veliko položniše zgrajeni klanci ne bodo. Vsekakor bode skrbeti za to, da se bodo briske ceste zasipale z dobrim gruščem in vzdrževale vedno v dobrem stanju.

Za podjetje bo treba približno 60.000 K ustanovne glavnice, katero občine — primerno razdeljeno — lahko zložijo s tem, da vzame vsaka svoj prispevek z dovoljenjem deželnega odbora na posodo. — Upati je zanesljivo, da bode podjetje aktivno; to sodim po dosežanjih uspehih drugih enakih podjetij, pa tudi po živi potrebi take avtomobilne zveze, ki jo čutijo cela Brda. Vse svoje glavne pridelke morate Brici izvažati, a skoro vse, kar potrebujete za življenje, morate privvažati. Promet med Brdi in goriškim in korminskim trgov je dosledno neprestano živahen; kako bi tedaj avtomobilno podjetje ne delalo z velikim uspehom? (Govornik prečita oceno rentabilite, ki smo jo objavili v zadnji številki.)

Po tej strokovnjaški oceni lahko računamo na gotov uspeh. Prav posebno pa se po avtomobilni zvezi z goriškim in korminskim trgov povzdigne sadna kupčija v Brdih. Po njej postane lahko sadjereja glavni vir vaših dohodkov. Zato priporočam prav toplo vsem, ki ste tukaj zbrani, vplivajte, pritiskajte vsi na vaše občinske zastopnike, da bodo glasovali v nasvetovanem zmislu in s tem pripomogli v doseg našega cilja, da se bodo namreč prav v kratkem začeli pomikati avtomobili po vaši lepi, rodovitni pokrajini in prinašati vam čedalje večje blagostanje.

Poslanec Fon meni tudi, da bi bilo najbolje, ako bi briske občine prevzele v svojo skrb in upravo avtomobilno zvezo in ne kako akcijsko društvo. Pravi, da briske železnice ni pričakovati, vsaj še 20 let ne. Zato da bi avtomobilna zveza jako ugajala, morda še bolj kakor železnica, katere bi se ne moglo tako zgraditi, da bi držala mimo obljudenih glavnih krajev, dočim bi avtomobil vozil pa okrajnih cestah po sredi Brd mimo skoro vseh glavnih vasi. Zlasti sadni kupčiji bi bil v veliko olajšavo, ker bi prihranil ljudem mnogo časa, truda in denara. On prav toplo priporoča nasvetovano podjetje.

Nato je zbor enoglasno sprejel resolucijo priobčeno v zadnji številki.

Zdaj se oglasi gosp. Zucciat, župan medanski in pravi, da bi bil bolj za akcijsko društvo, nego za podjetje v občinski upravi. To je dalo povod živahni razpravi. Poslanec Fon je govoril proti akcijskemu društvu, ki bi moralo plačati velike pristojbine. Ako bi se občine ne združile in bi ne prevzele podjetja na svoj račun, naj bi se pa v to svrhu ustanovila zadruga. — Slednjič je izrazil zbor soglasno željo, da se ima na vsak način ukreniti, česar treba, da se čimbrže uresniči avtomobilna zveza.

Na predsednikovo vabilo je poslanec Fon v glavnih potezah obrazložil namere in delovanje državnega zbora glede saniranja deželnih financ in nekaterih novih davkov in je povedal, ko-

liko upa, da se bode dalo v prvem oziru doseči v prilog naši deželi.

Zbor je bil gosp. poslancu jako hvalen za to poročilo in mu je svoje priznanje tudi glasno izrazil.

Župan Obljubek se je zahvalil občinstvu za deležbo, govornikom za trud in je priporočil gosp. poslancu, naj še dalje posveti svojo skrb predmetu današnje razprave in drugih niteresom briske pokrajine. Na to je zaključil shod, ki naj bi vplival na naše občinske zastope, da se s složnimi močmi lotijo prekoristnega podjetja.

Balkanski tarok.

Že nekaj mesecev igra naša diplomacija tarok z ruskimi politiki v zunanjih stvareh. Kakor je vsak tarok skrajno zanimiv, tako je seveda tudi ta. Mi imamo napovedan nepotrební »ultimo« t. j. Skader. Sicer je v celoti naša igra dosti slabejša kot ruska. Izgubili smo vse štiri balkanske kralje in turškega »monda«; ruski diplomatje imajo še »škisa«, mi pa smo še le te dni napovedali »ultimo« — Skader.

Ampak igra za nas ni tako sigurna kot bi kdo mislil. Mi, ki smo takorekoč zahtevali svobodno in samostojno Albanijo še prej kot Albanci sami, sedaj reklamiramo še Skader za Albanijo. To je sicer dosledno, kajti če že računamo na kako Albanijo, naj bo vsaj nekaj, ne pa prazen fantom. Toda ali se bo to zgodilo ali ne, to je seveda čisto drugo vprašanje.

Žalibog so se naši diplomatje kot navadno preveč zagnali v to stvar in sedaj ne morejo nazaj. Albanija za našo monarhijo seveda ne bo imela pravnobnega pomena, pa naj že ima Skader ali ne. Albanija naj bi bila takozvana neutralna država, ki nam z vso svojo neutralnostjo ne bo koristila za lešnik. Pač pa smo si radi tega vruga nakopali celo vrsto prav neprijetnih situacij, katere se nas sedaj drže kot smola.

Naš »ultimo« je tedaj — Skader Albancem. Baj je v tem oziru tudi Italija prav zanesljivo na naši strani, kakor pripovedujejo naši listi, a v laških se to bere po navadi nekoliko drugače. Zgodi se namreč rado, da take stvari naše časopisje navadno zamolči, a v resnici so ravno taki pojavi najbolj značilni.

Italija je tedaj tesno z nami, pišejo z Dunaja, a laški poslanec Chies je pred par tedni govoril v rimskem parlamentu tako, da se da sklepati prav gotovo na to, da Italija za naše koristi ne bo storila niti koraka. Če bo kaj storila, bo zase, kakor smo to že enkrat obširno pojasnili. Črnogorci pa tudi hočejo na vsak način imeti Skader in če sodimo po žrtvah, ki so jih za to imeli, pač njih zahteva ni neopravičena. Z zgodovinskega stališča so Črnogorci kot stara, urejena država bolj uredni upoštevanja, kot pa Albanci, katerih država je še le na popirju in še tam ni potrjena.

Z ozirom na to tudi poslaniška konferenca v Londonu glede Skadra ni izrekla še nobene besede in tako je Skader še vedno turško ozemlje, katero si skušajo Črnogorci pridobiti in prisvojiti. Albanija sploh še ne obstoja, njen obstoj je mogoč sploh še le, ko bodo vsi štirje zavezniki s Turkom na čistem. Do takrat je pa račun z Albanijo podoben onemu za medvedovo kožo.

Tako se igra razvija precej neplošno naprej in vsa naša pozornost je sedaj naperjena na »ultimo« — na Skader. Kar od treh strani se tiščijo glave skupaj. Igralci in tudi gledalci sicer niso več tako sveži kot v začetku, a vendar še gre. Da smo izgubili vse štiri kralje, to za naše diplomate pač ni častno. Vidi se, da so se nekako brez pravega vpogleda lotili igre, misleč, da imajo vse karte v rokah. Toda ni šlo. »Mond« je bil prvi po zlu, in turška stara šara ni vzdržala niti najmanjšega »kontra«. In tako kaže sedaj tudi za naš »ultimo« skrajno slabo, tako da ni

upanja, da bi se dalo še kaj rešiti. Sicer so tudi tega krivi gosposdije diplomatje, ker so zamenjali naše lastne interese z albanskimi. Več kot polovico vse te drage igre so igrali naši zastopniki na korist »bodoče« Albanije, o kateri se ve le toliko, da bo skoro gotovo mrtva že pred rojstvom. In če bo kedaj živela, ne bo za našo, ampak za tujo korist, ker naša država ne bo s to »moderno« Albanijo v nikaki zvezi.

Kako slabo so igrali diplomatje, se vidi iz dejstva, da so izgubili ravno balkanske kralje, ki bi nam bili lahko od velike koristi, zato pa se toliko brigajo za ta nesrečni albanski »ultimo«, ki nam le prazni državne blagajne. Ta igra je bila prav očitno izgrešena in stroške bomo plačali v prav veliki meri mi.

Naj imajo Črnogorci Skader in Albanija naj ostane kjer je bila, kajti s to novo »velevlastjo« bo prišel le nov razpor med države. Sicer bodo že prihodnji dnevi prinesli kako končno rešitev in upati je vsaj to, da bo naša diplomacija iz te izgubljene igre pridobila nekoliko nankov za nove diplomačne partije, da ne bo igrala na »pagata« brez kraljev. Ruski »škisa« je še vedno v ozadju in četudi se je dosegel takozvani »sporazum«, smo vendar mi dobili diplomatsko brco.

Politični pregled.

UMOR GRŠKEGA KRALJA V SOLUNU.

Ko se je v torek sprehajal grški kralj Jurij po solunskih ulicah, je priskočil k njemu evropski oblečen človek ter izprožil proti kralju strel iz revolverja. Kralj je takoj nato padel vznak. Krogla ga je bila zadela v hrbet ter mu je predrila srce. V težkem stanju so ga nato prepeljali v bolnišnico, kjer je umrl. Morilca, ki si je hotel po tem strašnem činu sam pognati kroglo v glavo, so takoj prišli ter ga odvedli v zapore.

Vest o kraljevem umoru je napravila po vsem svetu jako globok vtis, posebno ker se je izvršil ravno sedaj, ko je grško orožje praznovalo velike vojne vspehe in ker se je izvršil v v vojni pridobljenem ozemlju. Kraljev sin, princ Nikolaj, ki je poveljnik solunske posadke je koj brzojavil žalostno vest v Atene, kjer ej napravila naravnost nepopisen vtis. Kraljeva soproga in ostali otroci so se nahajali v Janini.

Truplo umorjenega kralja se bo prepeljalo na eni vojni ladiji iz Soluna v Atene, kjer bo izpostavljeno za javnost. Nemška križarka »Göben«, ki se nahaja v Solunu je dobila povelje spremljati transport kraljevega trupla do Pireja.

V Atenah se delajo velike priprave za kraljev pogreb, ki se bo vršil najbrže dne 30. t. m. Mesto je sedaj v žalnem stanju. Pogreba se bo udeležila razven atenske vojaške posadke še ena divizija, ki bo nalašč v at namen prišla v glavno mesto. Pokojni kralj ima po evropskih dvorih obširno sorodstvo in kakor se čuje, se bodo udeležili zastopniki skoro vseh sorodnih družin.

Po vseh evropskih dvorih je napovedano dvorno žalovanje in sicer v Avstriji za 16 dni.

Kralju Juriju je sledil na prestol njegov najstarejši sin Konstantin, ki je XII. grški kralj tega imena.

*

Morilec je neki Aleksander Skinac, rodом Grk. Pri zaslišanju je izpovedal, da se je hotel maščevati nad kraljem, ker mu ni odgovoril na neko pisanje in ker ga je kraljev adjutant dal s silo tirati iz kraljeve palače. Skinac je degeniran človek, ki ni drugače uporabljal svojega časa kot pri igri, pijači in pojedinah. Bil je vpisan na atenski pravni fakulteti, a ni napravil nikakega izpita. S svojim potratnim življenjem je zapravil celo očetovo premoženje. Oče mu je namreč do zadnjega plačeval dol-

gove in pripoveduje se, da bi bil некоč očeta ubil, ker mu ni hotel plačati nekoga dolga, da niso prišli ob pravem času ljudje na pomoč. Iz vsega vedenja Skinaca pa se sklepa, da ni prav čiste pameti.

Kralj Jurij, pravzaprav Viljem, je bil drugi sin danskega kralja Kristjana IX. Komaj 18 let star je bil l. 1863 polipican na grški prestol, ki je postal prazen, ker je bil prejšnji kralj, Oton, pregnan. L. 1867 se poročil z nečakinjo ruskega carja Nikolaja II., veliko vodinjо Olgo Konstantinovo. Imel je pet otrok. Kraljica ima naslov admiralica ruske flote. Sestra umorjenega kralja je angleška kraljica Aleksandra.

Kralju Juriju sledi na prestolu nje-

Odlikovana ministra.

Red železne krone je podeljen naučnemu ministru Hussareku in železniškemu ministru dr. baronu Forsterju.

Prestolonaslednik preprečil odcepljenje Reke od Senjske škofije.

»Budapester Tagblatt« javlja, da odcepljenja Reke od senjske škofije ni preprečil nihče drugi nego prestolonaslednik Franc Ferdinand.

Odstop tirolskega namestnika.

Tirolski namestnik baron Spiegelfeld odstopi, kakor poročajo listi, že v prihodnjih dneh in nekateri hočejo še vedno vedeti, da bo njegov naslednik tržaški namestnik princ Hohenlohe.

Jezikovno vprašanje v Bosni.

Na velikem hrvaškem ljudskem shodu v Sarajevu se je soglasno vsprejela resolucija, ki zahteva, da se uvede kot notranji in zunanji uradni jezik pri vseh oblasteh in na železnicah hrvaščina. Izrekla se je pri ti priliki vsem poslancem zaupnica.

Nov spor med Avstrijo in Črnogoro.

Poveljnik parnika »Skodra« »Ungaro-Croate« se je pritožil pri pomorski oblasti na Reki, da so črnogorski častniki prisilili posadko ladije, da je pomagala prireševalnem delu gorečih, potapljačih se grških ladij v luki Sv. Ivana Meduvanskega, ki so bile od turške križarke »Hamidié« obstreljene. Seveda so naši Nemci celo zadevo pretirali in po njih vesteh, bi se morala vršiti že vojska med Avstrijo in otroci ter stariimi ženami (ker drugega ni doma) v Črnigori. O tej zadevi so krožile neštetilne verzije. Reški hrvaški pomorski krogi pa pravijo, da je cela stvar pretirana. Poveljnik »Skodre« je bil po mednarodnem pomorskem pravu primoran priskočiti potapljačim na pomoč. — Mednarodno pomorsko pravo pa daje tudi pravico poveljnikom v vojni zavzetih in se še v vojnem stanju nahajajočih luk rekvirirati potrebnega vozila po vodi. »Skodra« bi se torej bila prav lahko izognila celi neprijetni aferi, da bi ne bila pristala pri Sv. Ivanu. Seveda je naša vlada na uslugo Nemcev storila svoje korake v Črnigori, ki jih je pa energičnejše ponovila, ko je dobila od Črnogore nepovoljen odgovor. Kdor pozna Prochaskovo afero bo znal soditi tudi tu, koliko se sme dati na take malenkostne reči, ki jih naši Nemci po sili hočejo gledati skozi motno povečevalno steklo.

Naša diplomacija zopet poražena.

Kakor znano, ste se Avstrija in Rusija pogodili, da istočasno demobilizirali v gotovem obsegu. Ta sklep so naznanili naša in ruska vlada domala dobesedno, le peterburški kabinet je dostavil, da je Avstrija Rusiji zagotovila, da nima nobenih napadalnih namenov proti Srbiji in Črnigori. S tem je naša vlada očitvidno priznala Rusiji pravico umešavati se v njeno politiko na Balkanu. Še več! — Avstrija je posredno odstopila na ta način Rusiji prvenstvo v odločevanju glede balkanskih zadev. In kdo je to zakrivil?! Nikdo drugi, nego naš peterburški poslanik grof Thurn-

želeli bi le, da bi ne bil govoril svojih pametnih besed brez uspeha.

Policijska pravica občinskih starešin. Starešina, kateri ima v kaki vasi v svojih rokah tudi krajevno policijsko oblast, ima tudi pravico, da sme v sumljivih slučajih sam na svojo roko brez županovega dovoljenja vršiti hišne preiskave. Tako je odločilo te dni kasacijsko sodišče, ker se je bil nekoč posestnik pritožil proti hišni preiskavi. V takih slučajih je smatrati dotičnega starešino kot policijskega uradnika, ki na svojo roko lahko izvede hišno preiskavo. V tem oziru ne rabi od župana nikakega pismenega dovoljenja.

Vesoljno zborovanje benediktincev se bo vršilo dne 15. maja v Rimu. Zborovanje bo imelo tem večji pomen, ker se tam določi prvemu redovnemu opatu pomočnika, ki bo imel tudi pravico nasledstva. Sv. stolica je dala za to potrebno dovoljenje.

Deseti mednarodni kongres za reformo stanovanj je določen letos meseca septembra. Zadnji kongres je bil l. 1910 na Dunaju. Sicer dosti od takih kongresov navadno ni, a morda se nekatere reforme vendar le uvedejo. Posebno v mestih, kjer čepi hiša tesno ob hiši, je marsikaj potreba. V tem oziru je mnogo storil Anglež Howard, ki je priporočal posebno nov sistem mest, takozvani vrtni sistem, kjer je celo mesto urejeno tako, da ima vsaka hiša svoj vrtec. V nekaterih krajih se je ta sistem udomačil, kar je pač iz zdravstvenih ozirov naravnost idealno.

Izseljevanje v Kanado. O tem predmetu je govoril 14. t. m. v Trstu znani učenjak Filipovič, profesor na dunajski univerzi. Naša vlada naj bi poskrbela zato, da gredo vsi izseljenci preko Trsta, ker ako gredo preko Nemčije je vsaka kontrola nemogoča. To je pa za nas in za izseljence boljši, ker preko Trsta je vožnja vendar nekoliko cenejša. Razum tega pridobi Trst novo trgovsko zvezo, ki bo gotovo nekaj koristila.

Drobfinice.

Angleško vojno zrakoplovstvo. Kakor je izjavil angleški vojni minister, imajo Angleži sedaj štiri zračne čete s 128 izobraženimi letalci. V letih 1913 in 14 se priklopi tem 4 četam še 5. in 6. voj. Moštvo se pomnoži za stalno na 1000 oseb, težava je le dobiti izurjene mehanike. Število zrakoplovov se mora vendar še znatno pomnožiti, posebno je treba gledati na domače izdelke. Za potrebne priprave je vlada dovolila 501.000 funtov šterlingov.

Velikansk spomenik bodo postavili Amerikanci zginevajočemu rodu rdečekožih Indijancev. Dne 23. febr. t. l. se je slavnostno položil k temu spomeniku na otoku Staten pri New-Jorku temeljni kamen. Spomenik bo obstajal iz 105 metrov visokega poslopja, v katerem se bo nahajal muzej indijanskih predmetov. Slavnosti je prisostvovalo razum raznih zastopnikov oblastni tudi 21 vodij raznih indijanskih plemen v bojnem kinču. Nekateri od njih so stari in so se tudi udeležili bojov proti federalistični armadi. Znano je, da se Indi-

janci niso mogli prilagoditi kulturi belokoličev in da so vedno propadli vsled neprenehajočih bojov proti novi kulturi. Največ pa je zakrivil pogin tega človeškega plemena sovražnik vsega človeštva — **alkohol**. Tu se vidi, kako je alkohol strup za cele človeške rodove in ne samo za posameznike.

30 letnica elektrotehnike se praznuje te dni. Sicer so poznali električni tok že davno prej, a prva Edisonova žarnica je zagorela l. 1881. Toda še takrat ni šlo po godu. Še le od l. 1883 lahko računimo zgodovino elektrotehnike, ki si je od takrat do sedaj osvojila vsa polja človeškega izuma. Luč in kurjava, vozovi in stroji, zdravilstvo in kemija, vse je dandanes v zvezi z električno silo. Res, kolosalen napredek v 30 letih!

Zrakoplovne nesreče. V Nemčiji v mestu Karlsruhe je vihar raztrgal in popolnoma uničil velik balon Zepelina-vega sistema. V Italiji je padel stotnik Morena s vsojim zrakoplovom kakih 200 metrov visoko in se pobil do smrti. Zrakoplov je popolnoma uničen. Italijanski zrakoplovec Primavesi je padel kakih sto metrov in priletel ravno v spodaj ležeče lugansko jezero in se potopil. Do sedaj ga še niso našli. Njegov aparat je čisto polomljen.

Dohodki državnih železnic so bili v februarju l. 1912 za 457.048 K večji kot so letos v istem času.

Pokojni grški kralj Juri je imel večjo zbirko raznih redkosti. Pripoveduje se, da je bil enkrat na obisku pri sedanjem papežu Piju X. in ga pri ti priliki prosil za kako stvar za svojo zbirko. Papež mu je dal železniško returkarto za progo Benetke-Rim, katero si je bil papež kupil, ko je odšel kot patrijarh v Rim k volitvam, nazaj se pa ni več vrnil.

Prorokovanja za l. 1913. Francoski duhovnik Tibo je našel med dokumenti bicantskega arhiva listino iz 16. stoletja, ki jo je spisal katoliški menih Malahija in ki vsebuje prorokovanja do 21. stoletja. Med drugim je v ti listini prorokovano za l. 1913.: Splošna evropska vojna bo nenadoma izbruhnila. Ta vojna bo tako ljuta, da bodo konji do prsi gazili po krvi. »Francija bo zmagovalka, toda sredi vojne bo v Parizu izbruhnil upor, ki bo končal s porušenjem Pariza od strani Francozov samih; ko- nčno pa se zopet upostavi monarhija, toda prestolnica bo v drugem mestu.« »Moč Anglije se bo povečala, toda v notranjosti države bodo nastali resni nemiri, ki bodo Veliko Britanijo dali časa ovirali okoristiti se s svojim mednarodnim položajem.« »Nemčija bo premagana in bo bojaželjna dinastija nehala biti na čelu imperije.« »Moč Avstrije se bo okrepila, a izgubila bo svojo navadno obliko.« (Federalizem?) »Rusija bo po kratki dobi neodločnosti in nekih puntov postala vsemogočna (omnipotens) in rešiteljica svetovnih dogodkov.«

Prihodnji evharistični kongres. Prihodnji evharistični kongres se bo vršil, kakor smo že enkrat omenili, na otoku Malta. Program cele prireditve je sedaj že sestavljen. Slavnost bo začela dne 22. aprila, ker pride ta dan apostolski legat, kardinal Ferrata, na otok. Dne 23. se začnejo redne seje; otvori-

tev bo imel škof Namur, na kar bo sledilo čitanje apostolskega pisma. Kongres se bo vršil več dni in bo zaključen šele 27. aprila z veličastno procesijo in apostolskim blagoslovom. Važnost takih kongresov je za naše čase posebno velika, ker se tako širi ni utrjuje vera in zaupanje v božje Veličanstvo.

Gospodarsko.

Je-li med slaščica ali zdravilo? — Mojster Kneipp je rabil v mnogih boleznih čebelni med z uspehom kot zdravilo. Mnogo pa je ljudi, ki trde, da je med bolj slaščica, kakor zdravilo.

Dokazano je dejstvo, da med ni samo zdravilo, ampak nam služi tudi kot hrana. Skoraj ves med se izpremeni v kri in pusti le malo ostankov. Če čislamo med že kot hrano, se moramo ozirati nanj kot zdravilo v dvojni meri.

Že od nekdaj si je znal ohraniti svoje ime, in ljudski glas pravi, da združuje med toliko zdravil, kolikor cvetlic in rastlin je oddalo zanj svoje sokove. Nobeni gospodinji bi ne smel manjkati med v jedilni hrambi!

V čem pa obstoji zdravilna moc medu?

Cvetlični med vpliva neposredno in posredno. Neposredno, če pride v dotiko z bolnimi deli telesa, torej v ustih, goltancu, vratu in želodcu. Tu vpliva proti gnilobi, ker zamori v medu se nahajajoča mravska kislina vse glivice katerih se dotakne.

Dalje vpliva omehčajoče na sluzne kožice, ki so radi prehlada otekle in se strdile. V takih slučajih, posebno pri malih otrocih, kjer se ne sme ali ne more rabiti medicinskih sredstev, je med večkrat edina rešitev. Mnogo slučajev bi se dalo navesti, v katerih so mali otroci popolnoma ozdraveli, dasi so imeli vnetico grla, samo ker so uživali pristen med, zmešan z enako množino čistega vinskega kisa. Taka ozdravljenja so se mnogokrat dogajala v prejšnjih časih na deželi, ker je bival zdravnik mnogo ur daleč in so se morali zatekati stariši k domačim sredstvom. Dandanes, ko je lažje priti do zdravnika, se je zavrglo in pozabilo na domače sredstvo.

Posredno vpliva med na ta način, da deluje proti vsem povzročiteljem bolezni, ker so postalja kot lahko prebavljiva in izborna hrana nasproti slabi in napačni hrani in s tem odvrta neštete bolezni.

Med dela tudi toščo. Pljučnici se pridruži kmalu shujšanje telesa, med za služi v boju proti tej bolezni vse priznanje.

Med pomaga kot oljnikov vodik proizvajati tudi potrebno gorkoto in je pri tem eden najboljših urrejvalci v želodcu, kakor priča sledeči dodatek.

Med je lahko čistilo želodca, medtem ko so druga sredstva bolj dražila, ki slabe želodec in odpovedo polagoma vse učinke. Sladkorju, ki nadomešča večkrat med, manjka mravske kisline in še mnogo drugih snovij, ki jih vsebuje med. Ako se zavziva med dan na dan kot zdravilo, ni strahu in bojazni, da bi oslabil želodec, pač pa se opaža, da se okrepi v najkrajšem času.

Dajajte otrokom medu bodisi na kruhu, s surovim maslom ali brez nje-ga ali pa mesto sladkorja v mlečno kavo ali v mleko. Gotovo ga radi sprejemajo in dobri uspehi ne izostanejo, pa tudi veliki otroci naj se ne branijo medu, saj je med največji prijatelj zdravja.

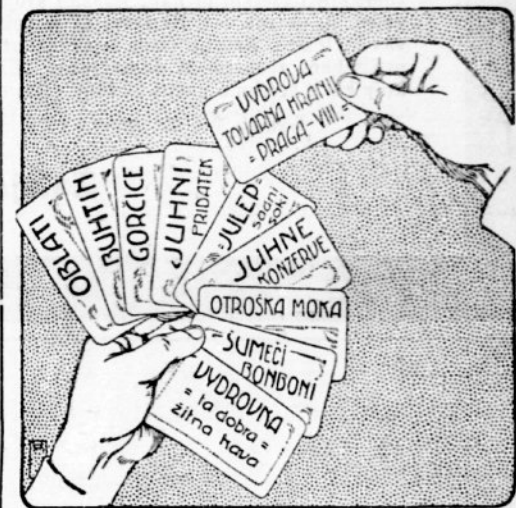
»N. G.«

Gospodarsko stališče Italije se počasi izboljšuje in je relativno boljše kot naše. Tudi v Italiji je sicer v gospodarsko-trgovski bilanci primajkljaj, a ta se krije z dohodki tujkega prometa in pa z denarjem, ki ga Lahji pošiljajo iz raznih delov sveta domov; ta svota znaša letno eno milijardo lir, med tem ko pri nas prinašajo isti dohodki le okoli 400 milijonov, tedaj za 600 milijonov manj kot v Italiji. Od vseh držav smo v letu razmeroma mi najmanj izdelkov prodali čez mejo, bilanca je torej očitno pasivna.

Na Prevalu v Solkanu nova gostilna

• „Pri Razgledu“

na celo goriško okolico, priporoča se in prosi mnogoštevilnega obiska. Izvrstna vina, pivo kakor tudi vse druge pijače, kuhinja izborna, cene zmerne postrežba točna.

Vsaka razumna, varčna gospodinja uporablja samo to sladno kavo

CIRKUS

M. Schmidt

v nedeljo 23.

ponedeljek 24.

torek 25.

marca

po dve veliki predstavi. Ob 4. uri pop. predstava za tujce in družine s popolnim večernim vsporedom.

Ob 8. uri zvečer gala-predstava.

Pri vsaki predstavi nov vspored.

Vsem gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORISO

edno pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist
obmejnim slovincem.

Valsassina, ki je imel ruski demobilizacijski dekret pred njegovo publikacijo v rokah in ki ni proti publikaciji tega dostavka ugovarjal. Gotovo ni na ta način ugled naše države prav nič pridobil.

Rusija ni odpustila niti enega vojaka?

Gališki listi so dobili iz Varšave sporočilo, da Rusija ni odpustila v varšavskem in kijevskem guvernementu niti enega rezervnika iz aktivne službe. Poljskim rezervnikom se ni niti dovolil dopust za velikonočne praznike.

Vojna na Balkanu.

Te dni so velesile predložile balkanski zvezi temeljne pogoje za uvedbo novih mirovnih pogajanj. Sedaj je odvisno, ali sprejmejo balkanske države te pogoje ali ne. Če jih sprejmejo, se bodo pričela nova mirovna pogajanja, a med pogajanja ne bo umolknil pokanonov. Če ne sprejme balkanska zveza pogojev velesil, se zna zgoditi, da se mir podpiše na bobnu — na bojnem polju. Na vsak način so predpriprave za nova pogajanja jako dolgočasne, kar da sklepati, da nista oba evropska bloka velesil prav nič edina glede rešitve balkanskega vprašanja. Gre se tudi za Skader, katerega pa ne bi Črnogorci za nobeno ceno izpustili iz rok, ako si ga izvojujejo.

Kar se tiče položaja na bojiščih, je vedno isti. Pri Čaladži so se zadnje dni baje začeli vzbujati iz dosedanjega zimskega spanja, a turški poskusi prodreti bolgarske vrste so se izjalovili. Vsake-mu se bo čudno zdelo zadržanje Bolgarov. Marsikdo bi si želel, da bi prodrl do Carigrada. Toda oni tega ne store, ker bi bilo vsako nadaljnje preli-vanje krvi brezsmiselno, ako za gotovo vedo, da jim Carigrad po tej vojski ne bo pripadel. Saj zadostuje, da tiščijo Turka za vrat.

Vse drugače pa je s Skadrom, za katero mesto se iz eksistenčnih interesov Črnogore potegujejo tako Srbi kakor Črnogorci. Vsaki dan skoro se čita, da je pričakovati skorajšen padec tega mesta. Že celo odijozna postajajo taka poročila, ko se na drugem mestu zopet zatrjuje, da se zna Skader držati še tri, šest ali celo štirinajst mesecev. Boj za Skader je boj za bodočnost Črnogore in tudi Srbije, ki dobi s črnogorskim Skadrom zaželjeno lukko ob Jadranskem morju.

Tudi Odrin pada vsaki dan. Sedaj se širi po Sofiji nezanesljiva vest, da stoji Odrin tik pred padcem. »Corriere della sera« pa je povzel iz pariškega »Matina« sofijsko poročilo, da so v Sofiji prepričani, da se pripravlja Šukri paša na odločilen izpad. Zato da so hoteli Turki odvrniti pozornost Bolgarov od Odrina s tem, da so se pričeli gibati pri Čataldži.

Novo francosko ministerstvo.

Ministerstvo Briand je odstopilo in nalogo sestaviti novo ministerstvo je dobil Barthou. Nekateri so bili mnenja, da postane v novem ministerstvu vojni minister Clemenceau. To se pa ne bode zgodilo. Z vstopom Clemenceau-a bi dobilo novo ministerstvo nekako boja-željno lice.

Domače in razne vesti.

Vesele velikonočne praznike voščimo vsem našim gg. naročnikom, dopisnikom in prijateljem!

Prilodnja številka »Gorice« izide zaradi praznika v torek še le v soboto dne 29. t. m.

Vstajenje v našem mestu se bo vršilo po tem-le redu. V stolni cerkvi ob 4. uri in tri četrt pop., pri sv. Ignaciju ob 6. uri zvečer, na Placuti ob 7. uri, pri č. oo. kapucinih ob 7. uri; na Kostanjevici se bode vršilo vstajenje jutri ob 5. uri zjutraj, v Podturnu pa jutri ob 6. uri zjutraj.

Ljubljanski »Dan«, katerega nekateri hočejo tudi na Goriškem imeti za nekaj evangelij, čveka že take neumnosti in umazanosti, da mu je potreba

pošteno dati po zobeh. V številki od zadnje srede ima neko klobasarijo kot podlistek na drugi strani. Tam se objavljati dve »pismi« nekega študenta, ki pravi sam o sebi: »Malo mi manjka, pa začnem delati verze pri luninem svitu«. Par mest pa je naravnost nečednih, posebno zadnja kolona ob koncu. Tak »dan« pač naj sveti le liberalni gospodi, slovensko ljudstvo ga prav nič ne potrebuje.

Sklep zimskega tečaja na naši kmetijski šoli. — (Izvirno poročilo.) — V torek se je zaključil na slovenski deželni kmetijski šoli zimski tečaj z javno preskušnjo drugoletnikov. Tega slovesnega sklepa so se vdeležili med drugimi dež. podglavar veleč. gosp. dr. A. Gregorčič, dež. odborniki gg. prof. Berbuč, sodni svetnik dr. Stepančič, deželni svetnik dr. Pettarin. Vlado je zastopal vladni svetnik in c. kr. kmetijski nadzornik pri namestništvu v Trstu g. T. Fröhau, goriško kmetijsko društvo pa predsednik gosp. A. Jakončič.

Najprvo je ravnatelj g. Štrekelj goste pozdravil ter poročal o uspehu tečaja.

Priznanje gostov in dež. odbora je vsled teh dokazov izrazil dež. odbornik g. prof. Berbuč, kateri je obenem pozival dižake, naj nadaljujejo svoje delo po geslu: vse za vero, dom, cesarja.

Ravnatelj Štrekelj se je zahvalil gostom za priznanje ter prosil, naj bi ohranili šoli svojo naklonjenost, nakar je zapel dijaški zbor več ubranih pesmic. K sklepu je razdelil g. vladni svetnik T. Fröhau drugoletnikom spričevala, od katerih jih je bilo 14 s prav dobrim in 7 z dobrim uspehom.

Pri nas še jako pomanjkuje uzornih kmetovalcev. Upajmo, da se število teh pomnoži letos vsaj z drugoletniki kmetijske šole. Teh je s Krasa 8, z Vipavskega 4, iz goriške okolice 4, iz Brd 1, iz Gor 4, iz Istre 1. Največ je torej Kraševcev, Gorjanov pa mnogo premalo.

Občni zbor »Slov. sirotišča« bo dne 3. aprila ob 2. pop. v prostorih »Centralne posojilnice«.

Društvu za podporo izpuščenih kazencev in njihovih nedolžnih rodbin v pokneženi grofiji goriško-gradiščanski je daroval 1 gospod odbornik 50 K.

Spomin bitke pri Novari bo obhajal pešpolk št. 47. jutri 23. t. m. s slovesno sv. mašo ob 8.30 na Travniku.

Umrli je v tuk. bolnišnici 24-letni Andrej Lipicer s Trnovega, ki si je pri padcu, ko je nosil nek tram, razbil lobanjo.

Gnjati je bilo v četrtek na trgu 400 komadov. Prodajala se je po povprečni ceni 2.80 K kg.

Slušatelji c. kr. konzularne akademije pridejo te dni na Goriško, da si ogledajo nekoliko našo deželo. Dne 27. t. m. jih sprejme ter pogosti tuk. kupčijska zbornica.

Odprti lekarni. Od 23. do 30. t. m. bode imeli ponočno službo ter bode tudi ob praznikih popoldne odprti lekarni: Liberi-Pontoni.

Pozor! Solkan, Števerjan, Kojsko, Podgora. Tukajšnje c. kr. okr. glavarstvo je poslalo županstvu goreimenovanih občin sledečo okrožnico:

Goriška garnizija bode ostro streljala na severno od sel Podsabotina in Podsenice ležečem hribu Sabotin. Strelna črta je od zahoda do vzhoda proti vrhu Sabotinu.

Streljalo se bode od 6. ure predpol-dne od 1. ure popoldne dne 31. marca, 1., 4., 11., 12., 15., 16., 18., 19., 21., 22., 23., 25. in 26. aprila, 5., 6., 7., 9., 10., 13., 14., 16., 17., 19., 20., 21., 23., 24., 26., 27., 28., 30. in 31. maja.

Nevarni prostor bode naznamovan: a) z rdečimi zastavami na razvalini Sv. Valentina pri hiši št. 34 v Št. Mavru, na zvoniku v Podsenici, na gorah vzhodno od Podsenice in Dola ter na vrhu Sabotina.

b) vrh tega po vojaških stražah, katere bodo stale v črti od razvaline Sv. Valentina do Št. Mavra, potem na poti, ki pelje nad vinogradi od Št. Mavra v Podsabotin in slednjič od Podsabotina poprek brega do Dola blizu Podsenice.

To je takoj in sicer v sledečih vaseh razglasiti: v Solkanu, Št. Mavru, Pevmi, Podsabotinu, Podsenici in Dolu.

Prebivalci posameznih hiš na Sabotinu mora županstvo še posebej obvestiti ter jim priporočiti, naj se rav-najo po navodilih vojaških straž.

Kje in kdaj se bode vršila razprava glede odškodnine, se oglasi pozneje.

Pripravljalni odbor za oskrbo avtomobilne zveze v Brdih sklicuje za dne 25. t. m. ob 3h pop javni ljudski shod k Peternelu v prostore g. Jos. Blažič, na katerem se bode posvetovalo o vstanovitvi avtomobilne zveze med Gorico in Krminom po Brdih. — Želeti je, da se tega shoda vdeleže vsi intere-senti, zlasti zastopniki občin zapadnih Brd. Jako veselilo nas bode, če se shoda udeleže tudi gg. poslanci.

G. živinorejski nadzornik Josip Po-savec od poljedelskega ministerstva je inšpiciral v petek dne 21. in danes 22. t. m. našo deželo v svrhu, da se prepriča o napredku v živinoreji. Ogledal si je postaje bikov v Topoljanu in drugih krajih v Furlaniji, potem pa v Št. Mavru in Volčah. Ogleda si tudi, če bo mogoče, stanje živinoreje v Vipavski do-lini. Dvorni svetnik dr. Henrik Kadich pl. Pferd, referent v ministerstvu za živinorejo, se je tudi vdeležil tega ogleda.

Za promet s tujci. V drugih krono-vinah se mnogo stori, da se privabi tujce v deželo, ki puščajo tam lepe nov-ce. Vlada podpira društva, ki se s tem pečajo. Tudi pri nas se je bilo začelo delati na to stran. To nalogo si je na-dela za ravan kupčijska zbornica, za gorati del dežele pa privatno društvo, kateremu je načeloval g. dr. Treo. To-da ta dualizem se ni obnesel, in gospo-dje so prišli do prepričanja, da bi bilo najbolje, ako bi vzel to zadevo v roke dež. odbor. Na tozadevni predlog je dovolil deželni zbor tudi 4000 K podpore. Dogovorno s prizadetimi či-nitelji je sprejel dež. odbor to nalogo ter namerava izdati »kažipot« za Goriško, delati reklamo po listih in vstanoviti urad, ki bo dajal v tem oziru vsa po-trebna pojasnila.

Posredovalnica za vnovčenje živi-ne. Znano je, da je razlika v ceni med prodano živino in konsumiranim mesom velika. Dobiček imajo posredovalci. — Temu se je v drugih kronovinah upro-ljudstvo ter napravile so se posredoval-nice za vnovčenje živine. Drugod se je to izvršno obneslo. Tudi pri nas se delajo priprave za tako posredovalnico. Stvar ej v dobrih rokah in stopi v krat-kem na dan.

Ivan Lah in Anton Berce iz Dorn-berga sta imela nesrečo, da sta morala zapustiti siloma svoje stanovanje, ker je začel lezti hrib za njihovimi hišami navzdol in je tako poškodoval stano-vanja, da ni bilo varno v njih stanovati. Po naročilu dež. zbora jima je izplačal dež. odbor po 200 K podpore v olajšanje te nesreče.

Podpore obiskovalkam čipkarskih šol. Deželni odbor je dovolil potrebnim in marljivim učenkam čipkarskih teča-jev na Dol-Otlci 400 K, v Velikem Dolu tudi 400 K in v Čepovanu 200 K

Županstvu v Sedlu se je nakazala druga polovica deželne podpore v zne-sku 500 K za uravnavo oziroma kana-lizacijo poti pri vodnjaku.

Za cesto Kambreško-Kosi je vlada dovolila 28.000 K. Deželni odbor je na-znanil vladi, da predloži deželnemu zboru tozadevno prošnjo v prilodnjem zasedanju s toplim priporočilom, da dovoli tudi deželni zbor za to prepo-trebno zvezo primeren prispevek.

Kraška cesta Renče - Temnica - Zagraje. Gotovo bode naše čitatelje za-nimalo zvedeti, se bode li nada spodnje-ga Krasa glede te cestne zveze kmalu

uresničila, saj so že leta 1908 občine Temnica, Gorjansko, Škrbina, Sveto, Komen, Brje, Pliskovica, Gabrovica in Veliki dol zaprosile deželni odbor, naj bi jim omogočil toliko potrebno cest-no zvezo med Krasom in Vipavsko do-lino.

Do leta 1910, dokler ni dobil spod-nji Kras svojih sedanjih zastopnikov je zadeva spala in še le v prvem zaseda-nju sedaj razpuščenega deželnega zbo-ra je takorekoč zopet oživela s tem, da se je dne 22. svečana 1910 dovolila v ta namen prva podpora v znesku 1500 K. Želje prizadetih občin so bile namreč skromne, kajti prosile so le, da bi se ce-sta nekoliko popravila in v ta namen bi bila zadostovala dovoljena podpora.

Toda kraški rojak, deželni poslanec dr. Stepančič, ki ne zamudi nikake prilike, ako more Krasu kaj koristiti, je skrbel, da bi ne ostalo pri skromni želji Kraševcev, in je delal na to, da se obsto-ječa občenska pot Zagraje - Temnica - Renče korenito popravi, odnos-no deloma na novo zgradi tako, da bode imela potrebne predpogoje za uvr-stitev med skladovne ceste.

V to vsrhu je bilo potrebno, da se je sprejela nameravana cesta v državni program onih cest, ki naj se z državno podporo v določeni dobi izgotovijo, da so se napravili potrebni načrti s po-močjo državnih in deželnih inženirjev, in sicer najprvo v letu 1911 za del ceste od Zagraja do renškega vrha in potem v letu 1912 od renškega vrha v delo-ma novi smeri proti Renčam.

Za del ceste od Zagraja do Tem-nice so proračunjeni stroški na 21.000 kron, od Temnice do renškega vrha na 11.000 K in od renškega vrha proti Renčam pa naokolo 80.000 K.

Na podlagi novih načrtov se je zvi-šala tudi deželna podpora na 5100 K. Državna podpora je tudi zagotovljena in sicer za del ceste od Zagraja do Temnice v znesku 12.600 K, od Temnice do renškega vrha v znesku 6.600 K in za ostali del ceste proti Renčam s 60 odstotnim prispevkom od proračunje-nih stroškov. Sedaj ni torej prav za prav nikakih ovir več, da bi se vsaj na črti Zagraje - Temnica - Renški vrh z delom pričelo, kar je za prizadete vasi nedvomno razveseljiva vest! —

Naloga bodočih zastopnikov Krasa v deželnem zboru bo pa skrbeti še za to, da se zviša deželna podpo-ra v razmerju 25 odstotkov k proraču-njenim stroškom, da se dovoli primerna podpora za del ceste od renškega vrha proti Renčam in da se zveže tudi vas Kostanjevica z novo cesto.

Nov roparski napad na Opčinah. — Kakor smo svoj čas poročali, sta bila blizu Opčin pred dnevi napadena in oropana neki gospod in njegova sestra s Poljskega doma. Napadel ju je neki osemmljen lopov, ki je govoril nemški. Te dni pa je kakor se zdi ravno isti lopov in prav na istem mestu iz revolverja streljal na upokojenega inženierja Weiz-ner-ja, ki ga pa k sreči ni zadel.

Vlak skočil s tira med Podmelcem in Sv. Lucijo. V torek zvečer se je raz-širila po našem mestu vest, da sta tr-čila med Podmelcem in Sv. Lucijo dva vlaka in da je mnogo ljudi pri tem po-nesrečilo. Res se je sicer dogodila želez-niška nesreča, a brez nikake človeške žrtve. Malo časa predno je namreč imel voziti vlak št. 15 od Podmelca k Sv. Lu-ciji, se je utrgala nad železniškim tirom velika skala, ki je prišedša na tir, tega pokvarila ter se potem spustila nizdo-lu v jark. Vlak je prišumel in skočil s tračnic. Lokomotiva in vsi vagonj ra-zun dveh so se zarili v zemljo in vlak je obstal. Od potujočega občinstva ni nikdo niti najmanje poškodovan. Vsled te nesreče so imeli vlaki velike zamude, ker so morali ljudje prestopati iz enega kraja nesreče na drugi, kjer jih je čakal vlak za nadaljnjo vožnjo.

Vojaški nabor v Ajdovščini. V torek predpoludne se je vršil vojaški nabor v Ajdovščini. Pri naboru so bili mladeniči iz Ajdovščine, Črnič, Gojač, Vrtovina,

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

V GORICI

Delniška glavnica K 8,000.000.

Centrala v Ljubljani.

— se bavi s vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst-deviz-valut. — Eskont menic.
— Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje. — Vloge na knjižice 4 %/o.
— Predjmi na vrednostne papirje. — V tekočem računu po dogovoru. — Safes.
— Borzna naročila. — Promese za vsa žrebanja. — Srečke na obroke. — Stav-
beni krediti. — Nakazila v inozemstvo. — Kreditna pisma. — Vnovčenje ku-
ponov in izžrebanjih vrednostnih papirjev.

Rezervni zaklad K 1,000.000.

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Priporoča se, pod novim vodstvom,
na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Je-
lenu«.

Zobozdravnik
Dr. B. Piki

se je vrnil in ordinira zopet
Corse Giuseppe Verdi št. 19.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v GORICI

ulica della Croce štev. 6.

Prvo primorsko avtorizirano stavbeno in kamnoseško podjetje

Alojzij Tavčar

v Dutovljah okraj Sežana
zapriseženi sodni izvedenec

izvršuje vse potrebne načrte, proračune in cenitve za stavbe, vo d-
njake, ceste, nagrobne spomenike in druga razna monumentalna de la.
Gene zmerne.

Zahvala.

O priliki pogreba in smrti našega nepozabnega soproga in očeta

ANTONA RAVNIK

veže nas dolžnost, da se iskreno zahvalimo vsem, ki so nam stali ob strani v
žalostnih trenutkih in nam izražali svoja sožalja. Posebno zahvalo pa izrekamo
veleč. g. dekanu Jos. Berlotu, ki je pokojniku v času njegove bolezn obisku-
val in tolažil. Nadalje bodi izrečena srčna zahvala vsem dragim sorodnikom,
prijateljem, znancem in domačinom, ki so v tako obilnem številu spremili po-
kojnika k večnemu počitku. Bog vsem stotero poplačaj!

Kanal, dne 20. marca 1913.

Žalujoča družina Ravnik.

Kupujte samo dvokolesa
„AL TENA“, francoske
vrste, ki so najtrpežnejši
in najboljši bod si za na-
vadno rabo ali za dirkev

Šivalni stroji Original „Victoria“
so najpraktičnejši za vsako hišo.
Isti služijo za vsakovrstno ši-
vanje in šitkanje (vezenje). Stroj
teče brezšumno in je jako trpe-
žen. Puške, samokrese, slamo-
reznice in vse v to stroko spa-
dajoče predmete se dobi po to-
varniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Cuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

BILANCA

zastavljavnice in z njo združene hranilnice za leto 1912.

Štev.	IMOVINA	K	v	Štev.	DOLGOVINA	K	v
1	Denarnični preostanek	73445	66	1	Ustanovna glavnica	329320	71
2	Vrednostne listine	3243292	65	2	Račun hranilnih vlog	25081530	20
3	Posojila na vknjižbo, na vrednostne listine, na dragocena in navadna zastavila	20914709	98	3	Tekoči račun	734075	47
4	Račun obresti	416280	76	4	Račun rezervnega zaloga	410316	71
5	Tekoči račun	1332433	82	5	Račun pokojninskega zaloga	158895	60
6	Račun posestev in premoženja	301715	90	6	Razni računi	29286	05
7	Račun rezervnega zaloga	367477	43	7	Dobiček leta 1912	77703	91
8	Račun pokojninskega zaloga	158895	60				
9	Razni računi	12876	85				
	Skupno	26821128	65		Saldo	26821128	65

Račun z gube in dobička

Štev.	ZGUBA	K	v	Štev.	DOBIČEK	K	v
1	Račun obresti vlog	1025010	41	1	Račun obresti posojil	1254969	59
2	Račun inventarja	1325	73	2	Račun najemščin	13151	46
3	Račun davkov	33361	36	3	Račun raznih dohodkov	2095	41
4	Račun upravnih stroškov	70985	85				
5	Račun borzne zgube	61829	20				
6	Dobiček leta 1912	77703	91				
	Saldo	1270216	46		Skupno	1270216	46

VODSTVO.

Kamenj, Sv. Križa, Skrilj in Lokavca. Povabljenih je bilo 190 mladeničev, potrjenih pa 23.

Tudi po Vipavskem bodo vozili avtomobili. Našim čitateljem naznanjamo, da bodo tudi po Vipavskem vozili avtomobili. Trgovinsko ministerstvo je namreč izdalo tozadevnemu konsorciju, kateremu stoji na čelu g. veleposestnik Leopold Bolko v Gorici, dovoljenje, da uvede najdalje tekom petih mesecev avtomobilsko vožnjo iz Gorice do Postojne za osebni in blagovni promet. C. kr. pošto ravnateljstvo v Trstu je oddalo tudi prevažanje poštinih pošiljatev temu konsorciju. Za avtomobilsko vožnjo so se potegnili zlasti politični in posebno pa vojaški krogi. — Avtomobila bodeta dva. Eden bo vozil gori, drugi doli, dnevno dvakrat, kar bo vsekako dobrodošlo vipavskemu ljudstvu. Priprave za to se že delajo.

Kd **kobarid** je dobil električno luč. Prvič je gorela elektrika v ponedeljek dne 17. t. m.

Uradni izkaz živinskih bolezni za Primorsko. Kuga na parkljih in gobcu je še vedno okoli Kopra, v Pulju in v Trstu. Steklina divja okoli Trsta, č. Pazinu in Kopru. Svinjska kuga po vseh isterskih okrajih in v Trstu. Rožapila v Dornbergu in v Poreču, v Kastvu in v Herpeljah. Kurja kolera okoli Tržiča v Furlaniji.

Razpečevalci ponarejenega denarja. V naslednjih dneh je bilo v Trstu aretiranih še pet takih tičkov, katere je izsledila tržaška policija. Ti so: mirodilničar Humbert Grego, Josip Pavan, Humbert Camerini, Lovrenc Marchig in Alojzij Barbierata. Ker se sluti, da je delavnica teh razpečevalcev v Italiji, so je podal en policijski komisar iz Trsta v Italijo, da se sporazume z italijanske policijo glede nadaljnjih preiskav. V Gregovi mirodilnici niso sicer našli nikakega falziifikata, pač pa več obteževalnih pismen. — Preiskavo bo vodilo goriško sodišče. Dotičnih pet osumljencev os že prepeljali v Gorico.

Poziv. Stari slovanski običaj barvanja velikonočnih jajc (piruhov, pisanic) je tudi med Slovenci na Primorskem v navadi. Piruhe barvajo eno ali večbarvno. V drugem slučaju se uporabljajo v novjšem času v tvornicah izdelani z barvami prepojeni popirji, s katerimi se jajca omotajo in nato skuhamo; nekateri pokrivajo jajca z listjem in jih nato barvajo tako, da ostane prostor pod listom bel; zopet drugi omotajo enostavno jajce z raznobarnimi krpami, ki zapuščajo pri kuhanju sledove na njem. Vsi opisani mehanski načini barvanja seveda nimajo prav nobene vrednosti za onega, ki hoče proučevati pristno narodne običaje. Tem zanimiveje je pa študirati ornamentiko po starem narodnem načinu barvanja jajc. Tu se postopa na sledeči način: Ornamenti se narišejo na jajce z raztopljenim voskom. Oziroma skuha v barvi, nato se ornamenta pokažejo v beli barvi. Tudi večbarvne ornamente delajo s ponavljanjem opisanega pokrivanja z voskom.

Zbiratelji narodnih ornamentov imajo tu hvaležen delokrog, kajti take zbirke ne zaostajajo glede zanimivosti za zbirkami narodnega vezanja in podobnemu.

V nekaterih muzejih (Praga, Dunaj, Lvov, itd.) hranijo že velike zbirke takih pisanic. Kdor jih je videl, bo priznal, da je naša dolžnost, zbirati tudi na Primorskem lepe piruhe poleg drugega »narodnega blaga«. Zbirka teh piruhov je najprej namenjena za J a d r a n s k o r a z s t a v o na Dunaju, v uporabila se bode pa pozneje še v druge kulturne namene. Zato se pa obračam do slov. inteligence (posebno na deželi) z uljudno prošnjo, da mi gre pri tem zbiranju na roko. Posebno dijaštvo, ki je sedaj doma, bi moglo pri tem delu uspešno sodelovati. — Nabrane pisanice (seveda le z ornamentami okrašene) naj se pošljejo podpisani ali v dar ali s priloženim računom. Nazajhtevo se po za-

ključku razstave vrnejo. Dobrodošla bi bila tudi pisana obvestila, kje bi se opisano blago dobilo. — Prof. Saša Šantel, Pazin (Istra).

Zopetna preložitve roka za oddajo napovedi v svrhu priredbe osebne dohodnine in rentnine za l. 1913. C. kr. finančno ministerstvo je z odlokom z dne 14. marca 1913, št. 18.680 zopet podaljšalo rok za oddajo napovedi v svrhu priredbe osebne dohodnine in rentnine za leto 1913 do dne 31. maja 1913. Dosedanji tozadevni odloki izgubijo potemtakem svojo veljavo.

Poročnik avtomobilist ustrelil kmeta. Posestnik Valentin Cerar iz Krašnje se je pred praznikom mudil v Ljubljani. Pri »Gospodarski zvezi« je naložil na voz gnojila in se nato odpeljal proti domu. Pri Lukavici je pridiral za vozem z avtomobilom poročnik Prager. Avtomobil je zadel v zadnji del voza, vendar je vozil naprej brez posebne nezgode, ko pa je bil že 40 korakov naprej, se je poročnik obrnil nazaj in strelal na kmetov voz. Kroglica je zadela Cerarja v sence, da je kmalu nato umrl.

Poročnik se je nato podal na orožniško postajo v Lukovici, kjer je naznanil, da je bil na cesti napaden s kame-njem ter da je zaradi tega streljal. Avtomobil je res imel razbito svetilko in predno stekleno steno. Preiskava bo dognala, v kolikor je bil poročnik Prager opravičen streljati.

Sokolska slavnost v Ljubljani prepovedana. Vlada je prepovedala vse-sokolsko slavnost, ki se je imela vršiti to poletje v Ljubljani in sicer z ozirom na javni mir in red.

»Vošnjakova korespondenca« in »Matica Slovenska«. Matica Slovenska izda v uredništvu g. dr. Drag. Lončarja v Idriji Korespondenco + dr. Jos. Vošnjaka. Ker je bil pokojni dr. Vošnjak eden izmed najagilnejših naših mož v zadnji tretjini prejšnjega stoletja, bo ta Korespondenca zelo važna za spoznavanje one dobe slovenske zgodovine. Publikacija bo naravno obsegala dva dela: I.) Pisma, ki so jih drugi pisali Vošnjaku. II.) Pisma, ki jih je pisal Vošnjak. Dopisovali so Vošnjaku n. pr.: dr. J. Bleiweis, Caf. Cimperman, dr. Costa, A. Einspieler, P. pl. Grasselli, Freuensfeld, A. Funtek, Fr. Govekar, Iv. Hribar, grof Hohenwart, dr. B. Ipavič, Jurčič, Klodič pl. Sabladolski, dr. Št. Kočevar, Komel pl. Sočeban, dr. Gr. Krek, Fr. Levstik, Lutman (župnik na Kor.), Macun, dr. D. Majaron, Fr. Ks. Meško, Ogrinec, dr. Prelog, Rapoc, dr. Razlag, dr. J. Serbec, Spinčič, Stritar, L. Svetec, Juri Šubie, dr. Iv. Tavčar, Tomšič, A. Trstenjank, dr. P. Turner, baron Winkler; nadalje: Apih, Erjavec, dr. Pražák, B. Raič, vitez Schneid, Šuman, Dav. Trstenjak. — Matica Slovenska se obrača s tem do vseh p. n. gg., ki hranijo katera Vošnjakova pisma, s prošnjo, da bi blagovolili to korespondenco za omenjeno Maticino publikacijo dati na razpolago. Naravno je, da se bo iz te Korespondence, kolikor se tiče še živečih oseb, izločilo vse, kar bi segalo v čisto privatno življenje ali tangiralo osebno čast z ene ali druge strani.

Novo pošto poslopje za Koroško direkcijo dobi Celovec. Mesto je občalo 400.000 K. Pri tem se človek ne hote spomni na »centralno« pošto v Gorici, kjer so taki klaverni prostori, da se sam Bog vsmili. Spodaj siromaštvo, v I. nadstropju tesnoba da se komaj zleče par oseb skozi, brzjav pa še le na vrhu, tako da se človek pošteno zasopi predno pride gori. Tu je pač potreba kake reforme, bodisi že tako ali tako. Če nas poznajo gospodje na Dunaju za davke, naj se tudi drugače včasih spomnijo na nas, četudi smo nekoliko daleč od ognjišča.

Za romanje v Rim se udeleženci po Veliki noči še sprejemajo; posebno še moški, kateri imajo še malo premalo poguma. Kdor želi iti naj se čim preje odloči, nekaj dni je še čas. — Vlak odide iz Ljubljane v ponedeljek, 7. aprila in pojde ne čez Gorenjsko ampak čez

Notranjsko in Primorsko. Koroški in gorenjski romarji bodo torej morali priti v Ljubljano, ravnotako tudi Štajerci, Notranjci in Primorci bodo pa lahko vstopili na svojih postajah. Goričani se bodo pa pridružili v Tržiču (Monfalcone) vendar bo treba plačati celotno ceno. Ta sprememba se je zgodila zadnji čas na priporočilo od železnične strani.

Turškega »majorja« so imeli v Gradcu. Kakor cela truma naših penzionistov, tako je prišel tudi neki turški »major« v začetku februarja v Gradec in vžival povsod veliko spoštovanje. Pri raznih visokih osebah se je oglašil za podpore, ker so mu kruti Srbi pobrali vse premoženje. Nekov graški list si je dal obširno poročati od tega ptiča in prinesel potem tudi ta grozodejstva in politično važne vesti o položaju na Balkanu. Te dni je pa gospod »major«, ki je med tem časom bil tudi na Dunaju, izginil in dognalo se je, da je bil čisto navaden slepar.

Nečloveški sin. S Štajerskega poročajo, da je blizu Braslovč napadel neki kmetijski sin svojo lastno mater in jo hotel pobiti. Zgodilo se je to zvečer, ko je kmetica šla s hčerjo spat. Obe si mislile, da sina ni doma in v temi si imeli napadaleca za kakega tujega potepuha. Bil je pa lastni sin, ki je hotel spraviti mater v stran, ker mu ni hotela pred smrtjo izročiti premoženja. Suroveža je sprejela že sodnija v svoje »zavetje«.

Surova deklina. Z Dunaja poročajo sledeči dogodek, ki je precej podoben onemu, kakor smo ga doživeli v Gorici, četudi se je dognalo, da je bilo dekle nedolžno. Dunajski agent Glanz je imel neko služkinjo Kanjuk, ki je vrgla skozi okno šestletnega otroka in potem še sama iz obupnosti skočila za njim. — Dekla je stara šele 18 let in je to storila, ker ji ni hotela Glanzova žena dati plačila naprej. Otrok in dekla sta prav nevarno poškodovana.

Zavod za slepe in gluhome. Da so tudi taki reveži na svetu, je pokazalo zadnje ljudsko štetje, ki izkazuje v naši državi 292 takih nesrečnikov, ki jim manjkajo trije najvažnejši čuti: vid, sluh in govor. Če je kdo nesrečen pod božjim solncem ti ljudje so gotovo. Da se tem bednim olajša njih stališče se je na Dunaju ustanovil tozadevni zavod. Neka neimenovana oseba je v ta namen podarila hišo in vrt in sedaj se tam že poučuje. Tako delo se res mora imenovati plemenito ni zasluži vsestranske blagohotnosti.

Korporal ustrelil nadporočnika. Iz Opave poročajo, da je tam ustrelil rezervni korporal Pogač svojega nadporočnika Srameka, ker je nadporočnik bajne postopal prestrogo proti korporalu.

Sežigalnica za mrličje v Avstriji. V Reichenbergu na Češkem bodo v kratkem sezidali prvo sežigalnico za mrličje, krematorij. Samo prostor baje stane okoli 100.000 K. Za stavbo je podpisanih že 140.000 K, a se bo porabilo gotovo več. Tako upajo prijatelji te »velike« ideje, da se bo dalo v Avstriji vedno več ljudi sežgati, ko bo prilika doma. — Lani je bilo 250 takih slučajev. — Tu se sicer ne gre za zdravstvene ali kake druge ozire, kakor pravijo vedno ti gospodje, ampak glavna stvar je pri vsem tem odtujitev ljudstva od cerkve in vere. V tem tiči zrno.

O enotni državi je izdal te dni neki Schuerer drobno brošuro, v kateri uvodoma bolj v frazah kot v globoko zamišljenih besedah spominja na čase, ko je Avstrija še bila centralistična država. Hude sovražnike je takrat imela, a jih je krepko odbila. Napoleonove vojske in bridka doba 48. leta je šla mimo in država je stala trdna. Sedaj, pravi, je vse kot na pesku in treba je nazaj k oni prvotni državni obliki, k centralizmu. Edino tu vidi pisatelj še rešitev, vse drugo je po njegovem mnenju brez smisla. In tako govori (str. 9.) tudi o tri-alizmu, kateri po mnenju tega gospoda

ni nič manj kot »staatsfeindlich« t. j. sovražni državi. Sicer tudi o dualizmu ne govori ravno prijazno, kar mu sicer radi priznamo. Dualizem je na vsak način bil prirojen ravno za mažarske mogotce, kajti naša polovica ni imela od dualizma niti za lek koristi. Mažari so znali vse tako obrniti, da je bilo zanje prav. In Nemci so jih pri tem sami podpirali, da je šlo le proti Slovanom. Tako je ta reč, in gospod Schuerer bi dobro storil, da poprej stvar v tem oziru vredi, potem šele govori o tri-alizmu. Nemcem bi bil tudi kvadrilizem po volji; če bi šlo da njih koristi, a tako jim sedaj že dualizem preseda, katerega so sami kovali proti Slovanom. Sami avstrijski Nemci so izdali svoje brate na Ogerskem Mažarom, zato, da oni lahko na avstrijski strani sedaj tlačijo nas Slo-vane. Tako je in če sedaj to ni nemški gospodi prav, naj da sebi eno po plečih. Sedaj, ko tudi Slovan hoče imeti iste pravice kot drugi, sedaj je naenkrat nevaren dualizem, zato, da lahko rečejo, da je nevaren tudi tri-alizem. Prej enkrat je bil dualizem Nemcem strašno po volji. Kaj je tri-alizem, smo že večkrat pisali, da je pa nevaren državi, tega nismo še slišali in se nam zdi tudi nemogoče. Ali je dualizem nevaren državi? Ne! Ali je n. pr. bavarsko kraljestvo nevarno za nemško državo? Ne! Kako bi bil tedaj tri-alizem nevaren naši monarhiji? Seveda, nemška gospoda bi ne imela več slovanskih narodov pod peto, to je res, a to še ni državi nevarno. Zato pa tudi vse tisto pisarenje in premljevanje starih fraz o tri-alističnem nevarnosti ne kaže drugega kot da je dotičnik, ki to piše, prespal lepo dobo političnega razvoja bodisi svetovne, bodisi naše domače politike. Naj ustanovi eno ali več društev v tem oziru, nazadnje je razvoj narodne politike vendar nekaj organskega in gre preko takih brošur svojo pot. Značilno je pa to, da se tri-alizma najbolj boje nemški politiki, katerim je več za nemško nadoblast kot pa za državne interese. Naj udarijo po dualizmu, da vidimo, kako so močni!

Vojsko zaradi Albanije pridigne neki nemški patron v graški »Tagespost«. Brali smo že marsikako klobasarijo v zadnjem času v nemških listih, a take že zlepa ne. Kar pojmo tja doli, pravi ta gospod, kakor bi rekel: Še en vrček, Pepea! Niti Italije nam ni treba čakati, kar sami jo udarimo tja doli in vse bo naenkrat zopet dobro. Uredništvo lista je previdno zapisalo pred članek, da se nestrinjas tem izvajanjem. Ta mož misli, da bi bilo takoj vse v redu, da bi le par kanonov pokazalo svoja žrela proti Albaniji. Take naivnosti še nismo naleteli, a značilno je, da taki ljudje delajo propagando, misleč, da je vojska kako kegljišče. In vse to naj mi reskiramo sedaj, ko je vendar z Rusijo prišlo do sporazuma, vse to naj reskiramo za Albanijo, ki se bo še le rodila. Za mrtve otroke se pač ne bomo toliko ogrevali, kakor ta nemški politik. Naj on nastavi svoj »krigl« proti sovražniku in prepričani smo, da bodo vsi bežali.

Proti gospodarski politiki je govoril na nekem shodu na Dunaju tudi državni poslanec vitez Pantz. Taka politika kot jo vodijo sedaj merodajni krogi je za naše gospodarske razmere skrajno škodljiva. Ravno nasprotno bi moralo biti kot je. S Srbijo in Bolgarijo potrebujemo širokih trgovskih zvez in velike kupčije, ne pa vojske. To hočejo le nekateri zaslepljeni velikaši, ki jim ni mar za blagor naroda, ki jim je domače blagostanje deveta briga. Ako se trgovske in gospodarske razmere sploh na Balkanu za nas ne izboljšajo, tedaj tudi naši davkoplačevalci ne bodo več mogli shajati. Na ta način mora slediti prav kmalu popoln polom, ki se da odvrniti le s pametnimi trgovskimi pogodbami z balkanskimi državami. Brez tega ne gre in zato je nujno potrebno, da se naše politično kolo zasúče v tem smislu. — Mi izvajanjem posl. Pantza res nimamo ničesar pristaviti,